

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 07.11.2017
Sayı : 1362

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarımda milli ürünlerin başında fındık gelmektedir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, ÇKS verilerine göre; Türkiye’de yaklaşık 400 bin üretici, 700 bin hektarlık alanda fındık yetiştiriciliği yapmaktadır. Türkiye’de ticarete konu olan fındık yetiştiriciliğinin tamamına yakını Ordu, Giresun, Samsun, Trabzon, Düzce, Sakarya, Zonguldak, Artvin, Bartın, Kocaeli, Kastamonu ve Rize illerinde gerçekleştirilmektedir. Türkiye’nin fındık rekoltesi yıllık ortalama 600 bin ton civarında olup, dünya fındık üretiminin yaklaşık %70’ini gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de üretilen fındığın %15-20’si iç piyasada tüketilmekte, yaklaşık %80-85’i ise ihraç edilmekte ve bu ihraçtan yılda ortalama 3 milyar dolar gelir elde edilmektedir. Fındık fiyatının oluşmasında ana etken, rekolte miktarı olmakla birlikte, dış pazar ve müdahale alımı da fiyatları etkileyen diğer etkenlerdir. Aslında rekolteye bağlı olarak, serbest piyasa koşullarında fındık fiyatlarının oluşması gerekmektedir. Normal piyasa beklentisi; fındık rekoltesinin çok olduğu yıllarda fındık fiyatlarının düşmesi, rekoltesinin az olduğu yıllarda fındık fiyatlarının yükselmesi yönündedir.

Son yıllarda AKP Hükümetinin yanlış politikaları ve Rekabet Kurulu’nun vermiş olduğu yanlış kararlar sonucu; ülkemizdeki fındık fiyatlarında fiyat istikrarını sağlayan Fiskobirliğin devre dışı bırakılarak etkisiz kılınması ile önce piyasaya yerli şirketler hakim olmuştur. Son yıllarda ise piyasaya hakim yerli şirketler, dünyada en büyük fındık alıcısı olan küresel çikolata şirketlerinin eline geçmiştir. Bununla beraber de, Türkiye’de üretilen fındığın fiyat belirlemesi de, ülkemizin fındık ihracatı da bu şirketler tarafından yapılmaya başlanmıştır. Bugün itibarıyla, fındık piyasası, tamamen yabancı şirketlere, tüccar ve aracılardan tekeline ve insafına bırakılmıştır. Fındıkta stok fazla olunca ya da ihracatta bir daralma meydana geldiğinde, fındık piyasasına hakim olan yabancı şirketler ve tüccarları, fındık fiyatlarını düşürmektedir. Fındık fiyatının spekülasyonlar ile düştüğü durumlarda fiyatlara devletin müdahale etmemesi halinde, örgütlü olmayan fındık üreticisi korumasız bırakılmakta, fındık fiyatları aşırı şekilde düşmektedir. Yabancı fındık tekellerinin rekolte oyunlarına bağlı olarak fiyat baskısı altında olan örgütsüz üreticiler mağdur olmakta, milyonlarca dolar zarar etmektedir. Yani fındığı, Karadenizli köylümüz üretmekte, fiyatını fındık alıcısı küresel yabancı şirketler belirlemekte, ihracatını da bu yabancı şirketler yapmaktadır. Maalesef ülkemiz de milyarlarca dolar döviz kaybına uğrarken, yabancı şirketler ve aracılardan milyarlarca dolar haksız kar elde etmektedir.

Son yıllarda kur artışına ve enflasyona bağlı olarak fındıktaki gübre mazot gibi girdiler %50 daha artmıştır. Yine kur arttığı için TL karşılığı erimştir. Bu sebeplerle fındık rekoltesinin 468 bin ton gibi çok düşük bir seviyesinde gerçekleştiği 2016’da, kilosu 20 lira olması gereken fiyat, bugün kilosu 7-8 liraya düşmüştür. Bu yanlış politikalar sonucu, dünyada en büyük fındık alıcısı olan küresel bir şirket, TİM ihracat verilerine göre 2016’da Türkiye’de en fazla fındık ihraç eden şirket olmuş ve AKP’li Gümrük Bakanı Bülent Tüfenkçi tarafından bu küresel şirkete ödül dahi verilmiştir.

2017’de fındığın maliyeti, girdilerdeki artışa bağlı olarak yaklaşık 9 lira olduğunda, 2017 için TMO tarafından fındık alım fiyatının 10,5 lira, Levant kalite fındık için 10,23 lira olacağı açıklanmıştır. Bu koşullarda 2017 mahsulü fındığın piyasaya girmesiyle fiyatların Eylül

olacağı açıklanmıştır. Bu koşullarda 2017 mahsulü fındığın piyasaya girmesiyle fiyatların Eylül itibarıyla 7-8 lira seviyelerine gerileyeceği öngörülmektedir. Fındık üreticileri, yüksek girdi maliyetleri ile baş etmeye çalışırken, tekelci piyasa koşullarında manipülasyon yapılarak düşen fındık fiyatları ile Ak Parti hükümeti tarafından bir kez daha sahipsiz bırakılmışlardır.

Açıklanan nedenlerle, fındık üreticilerinin yaşadığı sorunların tespiti, fındık piyasasında serbest rekabet koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin ve yabancı şirketlerin tekelleşme iddialarının tespiti, son yıllarda fındık üreticilerinin aleyhine olarak gelişen fındık fiyatlarındaki düşüşün ve istikrarsızlığın sebeplerinin tespiti ve bu yöndeki tüm sorunların çözüm önerilerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

3 Seyit TORUN
Ordu Milletvekili

2 ÖZKAN YALIN
USAK

Ünal DEMİRTAŞ 1
Zonguldak Milletvekili

4 Benal Sarıhan
Ant. Mv.

5 Karım ARSLAN
Denizli Mv.

6 Elif Hatice Yeşil
Samsun Milletvekili

8 Kamal ZEYBEK
Samsun Milletvekili

9 Hayati Tekin
Samsun Milletvekili

12 Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili

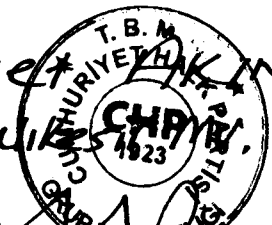
10 Yakup Akbaş
İst. Mv.

Bulent Yener Bektaşoğlu
Giresun Milletvekili

13 SERDAR KURBAN
Mersin

Ahmet
15 Balıkesir

14 Merve Gaur
İzmir Mv.

1362s

mjk